

EFESIOS

San Pablopa K'art'a P'ãda Éfeso P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Na k'art'ade Pablopa jara bi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee, na eujãde p'ani misa mãik'aapa it'ari panadak'ãri. Pablopa k'inia baji na k'art'a pedeepidamerã jõmaweda ijãapataarãmaa chip'epata chaa.

Salude jarap'eda, naapiara jara bi Tachi Ak'õrepa eperãarã audú k'inia iru bapari (caps. 1.1-2.10). Maperã judiorã, judio-eerã paara jiripari Cristode ijãapataadamerã mãik'aapa araa p'anapataadamerã iru ome (cap. 2.11-22). Jara bi ichi mimiapari Cristo-it'ee, Cristopa jõmaweda k'inia iru bapari perã (cap. 3). Jara bi Cristode ijãapataarã k'ap'ia apai pik'a p'ani mãik'aapa iru ma k'ap'ia porok'a bi (cap. 4.1-16). Maperã p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi (cap. 4.17-32). Jara bi ijãapataarã idaa pik'a bide p'anapataadaipia bi (caps. 5.1-6.9) mãik'aapa sãga chõodaipia bi netuara ome (cap. 6.10-20). T'ëepai jara bi ichia na k'art'a tee peit'ee Tíquico ome (cap. 6.21-24).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ãru Jesucristode wãara ijãapataarãmaa, Éfeso p'uurude p'ani. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa peimerã ichi ũraa jarateede.

² M̄ia k'inia bi Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristo k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa tachi k'aripapari

³ ¡T'ãri o-ãa gracias jaradãma Tachi Ak'õremaal ¡iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre! Iruata tachi bendiciaji tachi araa p'anapik'ãri Cristo ome, irude ijãapata perã. Cristo k'ap'ia pari irua it'aripema ne-inaa pia k'ĩra t'ãdoo ooji tachi k'aripait'ee, it'aa wãdamerã piudak'ãri. Nãgee ne-inaa pia ooji tachi-it'ee.

⁴ Na eujã ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa tachi jirit'eraji Cristode ijãadamerã. Mãga ooji tachi awara bi k'inia bada perã, ichi k'ĩrapite p'ek'au k'achia wẽe p'anadamerã.

⁵ Ma awara iru t'ãri pia bapari perã mãik'aapa tachi k'inia iru bapari perã, k'ĩsia iru baji tachi ichi warrarã papiit'ee ichi Warra Jesucristode ijãapata k'aurepa.

⁶ Mãgá t'ãri piara bapari perã jõmaarã k'ãyaara, t'ãri o-ãa gracias jaradãma irumaa. Maperã tachia ne-inaa oo-eeta, ichideerã papiji ichi Warra k'inia iru bi k'ap'ia pari. Mãga ooji ichi Warra pëik'ãri piumerã tachi pari.

⁷ Ichi warra waa bat'ada k'aurepa tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã mãik'aapa tachia p'ek'au k'achia oopata wẽepapiji.

⁸ ¡Mãga ook'ãri, wãara tachi pia ooji! Mamĩda mãgapai-e.

⁹ Mãga ook'ãri, ichiaba tachi k'ĩsia k'awaapiji ne-inaa pia oo k'awaadamerã irua oopi bik'a. Ichiaba

k'awapiji ne-inaa awaraarãmaa waide k'awapi-e pada. K'awapiji ichia at'ãri k'ĩsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

10 Nãga k'ĩsia iru bi. Irua k'inia bak'ãri, ewari cherude ne-inaa jõmaweda na p'ek'au eujãdepema mãik'aapa it'aripema biit'ee Cristo jua ek'ari.

11 Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda oopari ichia k'inia bik'a. Mapa ichia k'ĩsia iru badak'a, tai judiorã naapiara jirit'eraji ichideerã papiit'ee. Mãga ooji Cristode ijãadak'ãri. Tai mãgã ichideerã p'anadairã, iru p'anadait'ee jõmaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

12 Tai judiorã mãgã naapiara jirit'eraji, ni p'anadap'edaa perã Cristo waya cheit'ee na eujãdee. Tachi Ak'õrepa k'inia baji taipa jõmaarãmaa jaranadamerã iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

13 Mãpai taipa mãga oodak'ãri, parãpa ùrijida Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode. Mãgã k'awaadak'ãri Cristopa eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atai, parãpa ichiaba irude ijãajida. Mapa Tachi Ak'õrepa parã auk'a ichideerã papiji mãik'aapa parã k'ap'iade ichi Jaure ba chepiji, irua ooit'eeda adak'a. Eperãpa tauchaa bipolarik'a ichi net'aade jõmaarãpa k'awaadamamerã ichi ma net'aa chipari, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepiji ichideerã k'ap'iade, jõmaarãpa k'awaadamamerã ichita ãchi chipari.

14 Ma Jaure k'aurepata tachia k'awa p'ani wãara iru p'anadait'ee jõmaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee. Ma awara k'awa p'ani ichideerã perã ewari cherude tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iadeepa aweda uchiadait'ee, wãdak'ãri

iru truadee. Māga pak'āripi, wāara t'āri o-īa gracias jaradait'ee irumaa, iru k'īra wāree pia k'awadait'ee perā.

Pablopa it'aa iidida Cristode ijāapataarā pari

¹⁵ Tachi Ak'ōrepa ma jōma ooda perā tachi-it'ee, mia k'awaadak'āriipa parā wāara ijāa p'ani Tachi Waibia Jesude māik'aapa parāpa jōma Tachi Ak'ōredeerā k'inia iru p'ani, mia nāga oopari.

¹⁶ It'aa t'ik'āri Tachi Ak'ōremaa, ichita gracias jarapari parā pari.

¹⁷ Iidipari Tachi Waibia Jesucristo Ak'ōre k'īra wāree bīmaa, irua parā k'īsia k'awaapimerā ichi Jaure k'ap'ia pari. Māgá iru wāara pipiara k'awadait'ee.

¹⁸ Parāpa māgá iru pipiara k'awa wādak'āri, t'āride k'awadait'ee Tachi Ak'ōrepa parā jiriji ichideerā papiit'ee. Māga ooji, jai-idaadak'āri iru trua k'īra wāreedee wādamerā māik'aapa iru p'anadamerā jōmaweda irua k'īsia iru bi ichideerā-it'ee.

¹⁹ Ichiaba parāpa k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda oopari. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā, tachi ijāapataarā k'aripai Cristo k'aripadak'a.

²⁰ Cristo piup'eda, chok'ai p'irabaipiji māik'aapa su-ak'i beepiji it'ari ichi juaraare.

²¹ Mama bijī ak'ipi k'inia bada perā Cristo jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Jōmaweda iru jua ek'ari ichita p'anapataadait'ee, na p'ek'au eujā jōru pijida. Na p'ek'au eujādepema poro waibiarā jōmaweda iru jua ek'ari p'anadait'ee, jōmaweda charraarā māik'aapa reyrā paara. Ichiaba na

p'ek'au eujãdepema-eerã iru jua ek'ari p'anadait'ee, angeleerã mãik'aapa netuara eere p'anirã paara.

²² Tachi Ak'õrepa ma jõmaweda Cristo jua ek'ari mǎgá bida perã, iru ne-inaa jõma poro waibia; tachi ijãapataarã poro waibia ichiaba.

²³ Iru tachi porok'a bi; jõdee tachi ijãapataarã iru k'ap'ia apai pik'a p'ani, chok'ara p'ani mĩda. Tachi ijãapataarã wẽe, Cristopa oo-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a na p'ek'au eujãde. Jõdee tuchia pida p'oyaa ooda-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, Tachi Poro Waibia Cristo wẽe. Cristo k'aurepata ne-inaa jõmaweda nĩbi.

2

Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari perã, atuada-e pait'ee

¹ Cristode ijãadai naaweda, Tachi Ak'õre-it'ee parã piu pik'a p'anajida, irua oopi bik'a oodaamaa p'anapatap'edaa perã mãik'aapa p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapatap'edaa perã.

² Parãpa na p'ek'au eujãdepemaarãpa ne-inaa k'achia oopata k'ĩra t'ãdoo oo wãpachida. Oo k'inia p'anapachida jaure k'achia beerã poro waibiaapa oopidak'a. Mǎgí Netuara Poro Waibiaapa k'ĩsiapipari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oodaamaa p'anirãmaa, audupiarã mǎga p'anadamerã.

³ Wãara Cristode ijãadai naaweda, tachi jõmaweda mǎgee k'achia oopataarãk'a p'anapachida. Oopachida tuchia oo k'iniata, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopidak'a mãik'aapa tuchia pariatua k'ĩsiadap'edaak'a. Mǎgá p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õre k'ĩraupi p'anapachida mãik'aapa

atuadait'ee paji apemaarã p'ek'au k'achia oopataarã ome.

⁴ Mãgá piu pik'a p'anajida mĩda tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Tachi Ak'õrepa tachi audú chupiria k'awaaji. Tachi k'inia iru bada perã,

⁵ araa p'anapiji Cristo ome, maadamãiipa ichita chok'ai p'anapataadamerã iru k'ĩrapite. Irua mãgá parã pia oo k'inia bada perã, parã o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Írá tachi ichita chok'ai p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

⁶ Tachi Ak'õrepa tachi Jesucristo ome araa p'anapida perã, jaradai irua Cristo chok'ai p'irabaipik'ãri, tachi auk'a mãgá chok'ai p'irabai pik'apiji. Ma awara Tachi Ak'õrepa Cristo su-ak'ĩ beepik'ãri ichi juaraare it'ari, tachi auk'a mama su-ak'ĩ p'anee pik'apiji, Cristo ome araa p'anapata perã.

⁷ Mãga ooji jõma t'ẽe cherutaarãmaa ak'ĩpiit'ee ichia tachi Jesucristode ijãapataarã pia oopari, ichi t'ãri pia bapari perã.

⁸ Maperãpi parã Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Pãchi k'ĩradoopa ma o k'achiadeepa p'oyaa uchiada-e paji. Tachi Ak'õrepapai eperãarã madeepa uchiapii.

⁹ Eperãarã ãchi k'ĩradoopa madeepa uchiada paara, mãgak'ajida: "Tachia pia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa k'aripaji." Mamĩda mãga-e. Tachi Ak'õrepapai tachi ijãapataarã mãgá o k'achiadeepa k'aripa atapari, apida pedee audua pedeenadamerã.

¹⁰ Iruata tachi ooji Cristode ijãadamerã mãik'aapa

iruata tachi araa p'anapiji Cristo ome. Māga ooji Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oodamerā, irua naaweda k'ĩsia iru badak'a.

Cristo ome araa p'anapataarā k'āiwee p'anapata

¹¹ K'ĩsĩati parā ijāadai naaweda p'anapatap'edaade. Naaweda parā Tachi Ak'õrede ijāadak'aa paji. Judio-eerā perā, k'awada-e paji Ak'õrepa jarada judiorāmaa, imik'ĩraarā k'ap'iaide tauchaa bidamerā. Mapa judiorā, “chi tauchaa iru beerāda” apataarāpa at'āri parā judio-eerā k'ĩra unuamaa iru p'anapata māik'aapa parā āpite “chi tauchaa wēe beerā” apata.

¹² Ichiaba Cristode ijāadai naaweda, parāpa k'awada-e paji Tachi Ak'õrepa Israel pidaarā jirit'erada ichi p'uuru pidaarā papiit'ee. Mapa maarepida k'awada-e paji Tachi Ak'õrepa jarada āra chonaarāmaa: aba pēiit'eeda aji, eperāarā k'aripade. Māgá Tachi Ak'õre k'awada-e p'anadap'edaa perā, ichiaba k'awada-e paji sāga o k'achiadeepa uchiadai. Māgá p'anapachida na p'ek'au eujāde.

¹³ Mamīda ĩrá māgá p'anada-e. Ijāapata perā Jesucristo piuji parā pari, araa p'anapata iru ome māik'aapa Tachi Ak'õredeerā p'ani iruk'a. Naaweda t'imí pik'a p'anapachida Tachi Ak'õre ik'aawaapa. Mamīda ĩrá Jesucristo waa bat'ada k'aurepa parā Tachi Ak'õre k'ait'a pik'a p'ani, ichideerā perā.

¹⁴ Maperā parā k'āiwee p'anadai judiorā ome, āra auk'a Cristode ijāadak'āri parāk'a. Ichi k'aurepa waa k'ĩrau p'anada-e. Jĩp'a araa p'anapata p'uuru apai pik'a.

15 Naaweda Tachi Ak'õrepa ichi ùraa Moisemaa p'ãpiji, judiorãpa ma ùraade jara bik'a oodamerã. Ma ùraa k'aurepa judiorã awara p'anapachida parã judio-eerã k'ãyaara. Mamĩda Tachi Ak'õrepa ùraa chiwidi jara pëiji Cristo k'ap'ia pari. Mapa Cristo piuk'ãri, Ak'õrepa chi judiorã irude ijãa p'anadap'edaarã uchiapiji ma naawedapema ùraa jarada jua ek'ariipa. Mãga ooji Cristo k'aurepa judiorã judio-eerã ome p'uuru apai pik'a p'anadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a. Tachia mãga oodak'ãri, wãara k'ãiwee p'anapata.

16 Ma awara Cristo kurusode piuk'ãri, tachi t'ãri auk'a bĩpiji Tachi Ak'õre ome. Naaweda tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'i-e paji. Mamĩda Cristode ijãadak'ãri, araa p'aneejida iru ome, k'ap'ia apai pik'a. Mapa ìrá Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'ipari. Ichiaba tachi k'ĩrau-ee para bapari.

17 Cristo cheji na pedee pia jarait'ee: ichiata eperãarã k'ãiwee p'anapipari. Mãga oopari parã Tachi Ak'õre ik'aawaapa t'imí pik'a p'anadap'edaarãmaa mãik'aapa tai k'ait'a pik'a p'anadap'edaarãmaa paara.

18 Ìrá irude ijãapata perã, tachi jõmaweda Tachi Ak'õre k'ait'a p'anapataadai iru Jaure k'ap'ia pari.

19 Maperãpi parã waa p'anadak'aa k'ĩra tewaraarãk'a. Ma k'ãyaara auk'a p'anapata awaraarã Cristode ijãapataarãk'a, auk'a Tachi Ak'õredeerã perã.

20 Parã te mãudee oodák'api p'ani. Tai chi jirit'eradaarã Cristopa ooda jarateenadamerã basadepema mãuk'api p'ani Tachi Ak'õre

pedee jarapataarã ome. Jõdee Jesucristo chi te k'idaadepema mäu pi-iara pik'a bi, ichi k'aurepa jõma ijãapataarã araa p'anapata perã.

21 Tachi Ak'õrepa parã ijãapataarã araa p'anapipari Cristo ome mãik'aapa awaraa ijãapataarã ome. Mãgá tachi ichi tek'a oo wãpari mãik'aapa tachi awara bi wãpari ichi-it'ee, irumaa it'aa t'ipataadamerã.

22 Tachi mãgá araa p'anapata perã Cristo ome, tachita Tachi Ak'õre te waibiak'a p'ani, iru Jaure tachi ome bapari perã.

3

Tachi Ak'õrepa Pablo jirida judio-eerãmaa jarateenamerã

1 Maperã mi, Pablopa jarateepari Jesucristopa ooda, parã judio-eerã ichiaba araa p'anapataadamerã iru ome. Ma k'aurepata írá mi carcelde bi.

2 ¿Parãpa nãga k'awa p'ani-ek'ã? Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari perã, parã pia oo k'inia bi. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerã parã-it'ee.

3 Naaweda Tachi Ak'õrepa k'isia iru baji mãgá parã pia ooit'ee. Mamãda mãga k'awapi-e paji naawedapemaarãmaa. Jip'a mimaa k'awapiji, mia pedee chok'ara-eepa et'ewa jaradak'a na p'ãdade.

4 Ma pedee waya leedak'ãri, k'awaadai Tachi Ak'õrepa wãara mimaa k'awaapiji ichia k'isia iru bada ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

5 Naaweda eperã apidaapa ma k'isia iru bada k'awada-e paji. Mamãda írá k'awaapiji ichia awara bidaarãmaa; mãgãrã ichia jirit'eradaarã mãik'aapa

ichi pedee jarapataarã. Mägá k'awaapiji ichi Jaure k'ap'ia pari.

⁶ Nãga k'ĩsia iru baji. Judio-eerãpa ijãadak'ãri Cristo piuji ãchi k'aripait'ee, auk'a p'ani judiorã ijãapataarã ome. Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a araa p'anapipari Jesucristo ome, p'uuru apai pik'a p'anadamerã judiorã ome. Irua ooda k'aurepa ãchi auk'a it'aa wãdait'ee mãik'aapa auk'a iru p'anadait'ee jõma Tachi Ak'õrepa jarada teet'ee ichideerãmaa.

⁷ Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi pia ooji jirit'erak'ãri jarateenamerã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Iruata mĩmaa mãgĩ jarateepipari.

⁸ Cristode ijãai naaweda, mi apemaarã k'ãyaara k'achiara bapachi. Mapa mi-it'ee, mi apemaarã ijãapataarã ek'ariara bi. Mamĩda Tachi Ak'õrepa mi jiriji. Irua mi pia oo k'inia bada perã, mi jirit'eraji judio-eerãmaa jarateenamerã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee mãik'aapa irua ne-inaa pia oo k'inia bi irude ijãa p'anĩrã-it'ee.

⁹ Maperãpi mia jõmaarãmaa jarai Tachi Ak'õrepa na eujã ooi naaweda, k'ĩsia iru bada parã judio-eerã k'aripait'ee. Awaraarãmaa mãga k'awapi-e paji mĩda, Tachi Ak'õre, chi ne-inaa jõmaweda nĩbi oodapa, mĩmaa mãga k'awapiji.

¹⁰ Naawedapemaarãmaa k'awapi-e paji ichia k'ĩsia iru bada judio-eerã-it'ee. K'inia baji ñrapemaarãpa mãga k'awaadamerã. Ichiaba k'inia baji it'aripemaarã, ichi angeleerãpa mãik'aapa netuaraarãpa paara k'awaa wãdamerã iru jõmaarã k'ãyaara k'ĩsia k'awaara bi eperãarã k'aripait'ee.

Mãgĩrãpa mãga k'awaadait'ee unudak'ãri judiorã judio-eerã ome p'uuru apai pik'a bi, Cristode ijãapata perã.

¹¹ Wãara Tachi Ak'õrepa ooji ichia ichita k'ĩsia iru badak'a ooit'ee Tachi Waibia Jesucristo k'ap'ia pari.

¹² Maperãpi tachi Cristode ijãajida. Iru ome araa p'anapata perã, waaweeda-e Tachi Ak'õre k'ait'a wãdait'ee it'aa t'ĩdak'ãri.

¹³ Tachi Ak'õrepa ma jõma jara aupada ooda perã tachi ijãapataarã k'aripait'ee, o-ĩa para bati. Mi nama carcelde chupiria nĩbi mĩda parã judio-eerãmaa jaratee k'iniapa, parã pia-ee, k'ĩsia paraa p'anadaik'araa bi. Ma k'ãyaara o-ĩa p'anadaipia bi Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã ichiaba pia oo k'inia bairã Cristo k'ap'ia pari.

Cristo k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari

¹⁴ Mia made k'ĩsiak'ãri, Tachi Ak'õre k'ĩrapite bed-abaipari mãik'aapa it'aa t'ĩpari irumaa.

¹⁵ Iruta na p'ek'au eujãdepema èreerã mãik'aapa it'aripema èreerã ak'õre, ichia ãra ooda perã.

¹⁶ Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiarã bapari perã, ne-inaa jõmaweda k'awapari. Mapa mia it'aa iidi bi irua parã choopimerã pãchi t'ãride iru Jaure k'ap'ia pari, mãgã oodamerã irua oopi bik'a.

¹⁷ Iidi bi Cristo bamerã pãchi t'ãride, irude ijãa p'ani misa. Mãgã parãpa Tachi Ak'õre mãik'aapa awaraarã k'inia iru p'anadait'ee.

¹⁸ Ma awara mãgã parã mãik'aapa awaraa ijãapataarãpa k'awaadait'ee Cristopa tachi audú k'inia iru bapari. Ara to t'ai audú jet'ee bik'a, audú

teesoo bik'a, audú nãpia bik'a, mãga pik'a Cristopa tachi audú k'inia iru bapari.

19 P'oyaa k'awada-e p'ani mĩda Cristopa tachi mãgá audupai k'inia iru bi, mia iidi bi Tachi Ak'õrepa parãmaa mãga pipiara k'awapimerã. Parãpa wãara mãga k'awadak'ãri, ne-inaa jõmaade Tachi Ak'õrek'a p'anadait'ee.

20 ¡Wãara Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bi! Ichi tachi ome bak'ãri, tachimaa ne-inaa piara bi oopipari, irumaa iidipata k'ãyaara mãik'aapa tachia k'ĩsiapata k'ãyaara.

21 Mapa tachi Jesucristode ijãapataarã, ñrapemaarã mãik'aapa t'ëe cherutaarã, o-ña it'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iru ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. ¡Amén!

4

Cristode ijãapataarã k'ap'ia apai pik'a p'ani

1 Naaweda jaradak'a, mi carcelde bi parã judio-eerãmaa Tachi Waibia Cristopa ooda jarateepari perã. Maperãpi mia parã enenee nĩbi p'anapataadamerã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a parã naa jirik'ãri Cristode ijãadamerã.

2 Nãga p'anapataadaipia bi: maarepida auduada-ee; t'ãri pia jõmaarã ome; choopari nepirade bi mĩda mãik'aapa k'ĩrau-ee choopari, awaraarãpa parã ome nepira jiri p'ani pijida. Mãga p'anapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairã.

3 Mãgá chik'inia p'anapataadak'ãri, Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'ãiwee p'anapiit'ee, wãara araa p'anapataadamerã awaraa ijãapataarã

ome. Mapa ne-inaa jōma pia oodaipia bi māga p'anapataadamerã.

⁴ Jōma Cristode ijāapataarã k'ap'ia apai pik'a p'anapata māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure apai iru p'anapata. Tachi Ak'ōrepa parã jirik'ãri Cristode ijāadamerã, auk'a ijāa p'aneejida Cristo k'aurepa parã wādait'ee Ak'ōre truadee. Ma-it'ee aupai Tachi Ak'ōrepa parã jiriji.

⁵ Cristo apai iru p'ani. Iruta Tachi Waibia. Mapa irudepai ijāapata māik'aapa poro choopipata ak'ipidait'ee iru ome araa p'ani.

⁶ Tachi Ak'ōre apai iru p'ani. Iru tachi jōmaarã Ak'ōre. Iru Tachi Waibia. Irua ne-inaa pia oopipari tachimaa, tachi ome bapari perã.

⁷ Mamīda tachi ijāapari chaa Cristopa ne-inaa pia awara-awaraa oo k'awaapipari, māgá awaraarã k'aripadamerã. Tachi chaachaa auk'a oo k'awaapi-e. Oo k'awaapipari ichia k'inia bik'a.

⁸ Māga ook'ãri, oopari Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'It'aa wāk'ãri, p'oyaaji ichi k'ira unuamaa iru p'anadap'edaarã māik'aapa eperãarãmaa ne-inaa pia tee pëiji.' *(Sal 68.18)*

⁹ Ma ūraa p'ādade "it'aa wāk'ãri" ak'ãri, jara k'inia bi ai naaweda edaa cheji na p'ek'au eujādee chupiria nībade eperã jīp'aak'a.

¹⁰ Māgí eperã edaa cheda chi it'aa wāda. Ichi it'aa wāji Tachi Ak'ōre bīmaa, jōmaarã k'āyaara waibiara bade. Maperāpi iru k'aurepa ne-inaa jōmaweda nībi.

11 Ichiata tee pëiji ichi Jaure, mǎgipa ichideerāmaa oo k'awaapimerā ne-inaa pia awara-awaraa. Ũk'uru jirit'eraji jarateenadamerā irua ooda mǎik'aapa jarada. Ũk'uru biji jarapataadamerā irua jarapi bik'a. Ũk'uru pëiji jōmaarāmaa jarateepataadamerā irua ooda eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee atuanaadamerā. Awaraarā biji ichideerā ak'ipataadamerā mǎik'aapa jarateepataadamerā irua eperāarāmaa oopi k'inia bi.

12 Ma jōma oo k'awaapiji ichideerāmaa, iru mimia oo wāk'āti wādamerā. Mǎgá ijāpataarā jōmaweda irude pipiara ijādait'ee mǎik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadait'ee.

13 Tachi jōmaarāpa mǎga oo k'awaadak'āri, wāara araa p'anapataadait'ee, auk'a Tachi Ak'ōre Warrade ijādait'ee perā mǎik'aapa iru auk'a k'awadait'ee perā. Mǎga p'anapataadak'āri, ne-inaa jōma oo k'awaadait'ee Cristopa oopi bik'a. Chonaarāpa ne-inaa pariatua ooda-e p'anik'a warra chak'eerāk'a, mǎga pik'a tachi ijāpataarā ne-inaa pariatua waa ooda-e pait'ee.

14 Mǎgá p'anapataadak'āri, waa p'anada-e pait'ee warra chak'eerāk'a. Ma k'āyaara ik'awaa beerāpa Tachi Ak'ōre Ũraa awara jaratee chedak'āri, tachia ijāadak'aa pait'ee āchia jaratee p'ani. Pia k'awaa p'anadait'ee āchia jaratee nipapata wāara-e. Mapa k'ūrapida-e pait'ee ma k'īsia k'achia iru beerāmaa.

15 Ma k'āyaara tachia ne-inaa wāara ijāpataadait'ee. Maperā p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pëidak'a. Ichita

wāarata jarapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairã. Māga p'anapataadak'ãri, wāara jōma oodait'ee tachi poro Cristopa k'inia bik'a māik'aapa tachi jōmaweda iru k'ap'ia apai pik'a p'anadait'ee.

16 Tachi ijāapataarã jōma araa p'ani, Cristo k'ap'ia ome apai pik'a p'anadairã. Chik'aripa p'anadak'ãri māik'aapa chik'inia p'anapataadak'ãri, oo k'awaa wāpata tachi poro Cristopa oopi k'inia bik'a.

Cristo ome sãga p'anapataadaipia bi

17 Tachi Waibiapa mĩmaa nãga jarapiru. Waa p'ananáati ijāadak'aa beerãk'a. ãchi pariatua k'ĩsiapata.

18 ãchi p'ãriu pik'a bide p'anadairã, k'awa k'iniada-e Tachi Ak'õre net'aa. Mapa ijāadak'aa Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripai atuanaadamerã. ãchi k'ĩsia k'awada-ee, k'ĩiri k'isua p'anadairã.

19 K'ĩra nejasia wēe pak'oodaida perã, ãchia k'achia oo k'iniata ooi awaa p'anapata. Nãgee ne-inaa k'achia oopata: awaraarã wēra k'ĩapata mairã ome p'ek'au oodait'ee māik'aapa pariatua p'ek'au oo wāpata awaraarã ome.

20 Mamĩda taipa parãmaa māga jarateedak'aa paji, jarateedak'ãri Cristopa oopi k'inia bi eperãarãmaa.

21 Parãpa mǎgĩ jarateeda ũrijida. ¿Wāara-ek'ã? Ma awara irude ijāajida māik'aapa k'awaajida Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēida irude.

22 Ma k'aurepata k'awaajida parãpa naaweda oopatap'edaa k'achia baji Ak'õre k'ĩrapite. Mapa waa māga p'anapataadaik'araa bi. Oo amáati parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oo k'inia bik'a.

Ma k'aurepa k'achiade p'anapachida m̄aik'aapa p̄achi itu k'ũrapipachida k'achia oo k'iniapa.

²³ Ma k'ãyaara p̄achi t'ãri chiwidi pik'a papíti Tachi Ak'õremaa m̄aik'aapa k'ĩsĩati irua k'ĩsiapi k'inia bik'a.

²⁴ P'anapatáati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, Tachi Ak'õrepa ichideerã m̄aga p'anapi k'inia bairã. Tachi ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji tachi ichik'a p'anadamerã, p'ek'au k'achia w̄ee. M̄aga p'anadai, jõma oodak'ãri irua w̄aarata jara p̄ida jara bik'a.

²⁵ M̄aga p'anadait'ee waa seewa jaranáati. Ichita w̄aarata jarapatáati awaraarãmaa, tachi jõmaweda k'ap'ia apai pik'a araa p'anadairã tachi poro Cristo jua ek'ari.

²⁶ 'K'ĩraudaruta pirã, ne-inaa k'achia oonáati.' (*Sal 4.4*)

K'ĩrau p'ananáati ak'õrejĩru baairumaa,

²⁷ Netuara Poro Waibiapa eperã taarã k'ĩrau bi k'achiade baaipari perã.

²⁸ Ichiaba mia jara bi chi nechiyaa bĩmaa waa nechianaamerã. Ma k'ãyaara mimia piata oopia bi, ne-inaa iru bamerã p̄ichi juadoopa. M̄agá pia chupiria chedeerãmaa teei.

²⁹ Ik'achia pedee p'ananáati. Ma k'ãyaara pedee pia aupai jarapatáati, chi ũrirutaarãpa pia k'ĩsiadamerã m̄aik'aapa pia oodamerã. M̄agá parãpa ãchi k'aripadait'ee.

³⁰ Tachi Ak'õre Jaure t'ãri p'uapináati, parãpa m̄agee ne-inaa k'achia oo p'anipa. K'irãpáti iru k'aurepata k'awa p'ani tachi Tachi Ak'õredeerã. Iruta tachi ome bapariit'ee na eujãdepema k'ap'iadeepa uchiarutamaa Cristo cheru ewate.

³¹ Mapa parãdepema apida nãgá baik'araa bi: t'ãri ãrii; k'ĩrauyaa; t'ãri k'achia; chõoyaa; ik'achia pedeeyaa maa-e pirã awaraarã ãpĩte pedee k'achia jarayaa; awaraarã k'ĩra unuamaa iru p'anapata.

³² Ma k'ãyaara, t'ãri pia para bãti mãik'aapa chupiria k'awaa para bãti. Apemaarãpa ne-inaa k'achia oodak'ãri, perdonaapatãati, Tachi Ak'õrepa tachia k'achia oopata perdonaaparik'a Cristo pi-uda k'aurepa tachi pari.

5

Sãga Tachi Ak'õre warrarã p'anapata

¹ Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bapari ichi war-rarã perã. Mapa k'awaa wãk'ãti wãti awaraarã k'inia iru p'anadait'ee irua tachi k'inia iru ba-parik'a.

² Chik'inia p'anapatãati Cristopa tachi k'inia iru baparik'a. Tachi mãgá k'inia iru bada perã, pi-uji tachi k'aripait'ee. Ichi k'ap'ia paara peep-iji ak'ipiit'ee Tachi Ak'õre k'inia iru bi mãik'aapa eperãarã ichiaba k'inia iru bi. Maperãpi Tachi Ak'õrepa irua ooda pia ak'iji.

³ Tachi Ak'õrepa parã awara bida perã Cristok'a p'anapataadamerã, nãgee p'ek'au k'achia eperãarãpa oopata jida jaradaik'araa bi: miak'ãi p'anĩrã awaraarã ome k'ãipata; k'ĩra nejasia wẽe awaraarã jiripata p'ek'au oodait'ee ãchi ome; awaraarã wẽra wa net'aa k'ĩapata.

⁴ Ichiaba parãpa nãgee k'achia oopata apida oodaik'araa bi: bisi pedeepata; pariatua pedeepata maa-e pirã bisi pedee pedeepata

ëidamerã. Cristopa apidaamaa mǎgá pedeepik'aa. Mǎgá pedeedai k'ãyaara, gracias jarapatáati Tachi Ak'õremaa.

⁵ Parãpa k'awaadaipia bi chi nãgee k'achia oopataarã Cristodeerã-e: pariatua p'ek'au oo wãpata awaraarã ome; k'ĩra nejasia wëe awaraarã jiripata k'achia oodait'ee ãchi ome; awaraarã wëra wa net'aa k'ĩapata. Mãgeerã ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite it'aa t'ĩpataarãk'api p'ani. Ne-inaa awaraa k'iniara iru p'ani Tachi Ak'õre k'ãyaara. Mapa wãda-e pait'ee iru truadee.

⁶ Mãgee p'ek'au k'achia oopataarã atuadait'ee, Tachi Ak'õre k'ĩraupipata perã ãchia k'achia oo jõnipa mǎik'aapa oodaamaa p'anapata perã irua oopi bik'a. K'ũrapináati mǎgee pariatua pedeepataarã apidaamaa, sewwa jarateepata perã.

⁷ K'õp'ãyo meraanáati mǎgee eperãarã ome.

⁸ Wãara naaweda ichiaba parã mǎgeerãk'a p'ãriu pik'a bide p'anapachida, k'achiade p'anapataadap'edaa perã. Mamĩda ĩrá parã araa p'anadairã Tachi Waibia ome, ĩdaa pik'a bide p'anapata. Mapa p'anapatáati Cristodeerãk'a.

⁹ Eperã ĩdaa pik'a bide bak'ãri, nãga bapari: t'ãri pia jõmaarã ome; oopari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a; ichita wãarata jarapari.

¹⁰ Mapa k'awaa wãk'ãti wãti mǎgá p'anapataadait'ee. Mǎgá Tachi Waibia o-ĩa bait'ee parã ome.

¹¹ Ijãadak'aa beerãpa ne-inaa k'achia oodak'ãri, t'ĩunáati ãchi ome, ãchi p'ãriu pik'a bide p'anapata perã. Ma k'ãyaara ãchi ũraapatáati k'awaadamerã atuadait'ee ãchia k'achia oopata k'aurepa.

12 Tachi k'ĩra nejasiadarii nepirĩit'ee ãchia ne-inaa k'achia mera oopata.

13 Mamĩda Tachi Ak'õrepa mǎgee p'ek'au k'achia oopata paara wēpapii, ma eperāarāpa ũriruta pirā chi ĩdaa pik'a bide p'anĩrāpa Tachi Ak'õre Ũraa jaradak'ãri. Mǎga ũridap'eda, k'awaadai ãchia ne-inaa k'achia oopata.

14 Mǎpai Cristode ijāaruta pirā, ãchi ichiaba ĩdaa pik'a bide t'ĩudai. Mapa k'aride jara bi:

“Īrimáti parā k'ãi pik'a p'anĩrā, k'achia oomaa p'anadairā. P'irabáiti parā piu pik'a p'anĩrā, ijāadak'aa perā. Cristopa parā k'aripai ĩdaa pik'a bide t'ĩudamerā.”

15 Maperā k'ĩrak'aupai p'anadai k'ĩsia k'awa-ee beerāk'a. Ma k'ãyaara k'ĩra jĩp'a, k'ĩsia k'awaa p'anapatáati.

16 Ichita jiripatáati ne-inaa pia oodait'ee, ĩrapemaarā k'achia ooyaa p'anapata perā.

17 K'ĩra k'awa-ee p'anĩrāk'a p'ananáati. Ma k'ãyaara jiripatáati k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa parāmaa oopi k'inia bi.

18 It'uapa piu nipanáati, jǎgipa eperāarā k'achiade baaipipari perā. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre Jaure ome o-ĩa nipapatáati oodait'ee irua parāmaa oopi k'inia bik'a.

19 Awaraa ijāapataarā ome p'anadak'ãri, k'ari para bāti salmos Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdadedepema mǎik'aapa Ak'õre k'ari. K'aripatáati Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripi bik'a. T'ãriipa k'aripatáati Tachi Waibiaamaa, parāpa iru k'inia iru p'anapata perā.

20 Tachi Waibia Jesucristode ijāapata perā, ichita gracias jarapatáati Tachi Ak'õremaa, jōma irua oo bi

pari tachi-it'ee.

Sāga p'anapataadaipia bi awaraa ijāapataarā ome

²¹ Ak'ipidait'ee Cristo wāara pāchi poro waibia, ũripatāati awaraa ijāapataarāpa ũraa p'anī māik'aapa oopatāati ārapa jara p'anik'a.

²² Wēraarāpa oopataadaipia bi āchi imik'īraarāpa jara p'anik'a, Tachi Waibiaapa māga k'inia bairā.

²³ Imik'īra chi wēra poro waibia, Cristo tachi ijāapataarā poro waibiaak'a. Tachi ijāapataarā Cristo k'ap'ia apai pik'a p'anī. Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā.

²⁴ Mapa ijāapataarā Cristo jua ek'ari p'anapata. Māgá ichiaba wēraarā nejōmaade āchi imik'īraarā jua ek'ari p'anapataadaipia bi.

²⁵ Imik'īraarāpa jōdee āchi wēraarā k'inia iru p'anapataadaipia bi, Cristopa ijāapataarā k'inia iru baparik'a. Irua tachi ijāapataarā audupai k'inia iru bada perā, piuji tachi pari.

²⁶ Māgá tachi ijāapataarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiji. Tachi si pik'aji paniapa irude ijāa p'anīda adak'āri, iru ũraa ũridap'eda. Māgá tachi ijāapataarā awara bijī ichi-it'ee.

²⁷ Ara imik'īrapa wēra awēra k'īra wāree, t'āri pia, k'inia bik'a ai ome miak'āiit'ee, māga pik'a Cristopa k'inia bi tachi ijāapataarā Tachi Ak'ōre k'īra wāreek'a, t'āri pia, maarepida k'achia wēe p'anapataadamerā ichi-it'ee. Ma-it'eeta tachi awara bijī.

²⁸ Cristopa tachi ijāapataarā, ichi k'ap'ia apai pik'a p'anīrā, māgá k'inia iru bapari perā, imik'īraarāpa āchi wēraarā ichiaba k'inia iru

p'anapataadaipia bi ãchi k'ap'iak'a. Imik'ĩrapa ichi wẽra wãara k'inia iru bak'ãri, pia ak'i bapariit'ee, ichi k'ap'ia ak'i baparik'a.

²⁹ Eperã apidaapa ichi k'ap'ia unuamaa iru bak'aa. Ma k'ãyaara nek'opari mãik'aapa ichi k'ap'ia pia ak'i bapari, Cristopa tachi ijãapataarã ak'i baparik'a.

³⁰ K'awa p'ani Cristopa tachi ijãapataarã mãgá ak'i bapari, tachi iru k'ap'ia apai pik'a p'anadairã.

³¹ Tachi Ak'õre Ñraa p'ãdade jara bi:

'Mapa imik'ĩrapa atabëit'ee chi ak'õre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wẽra ome. Mãgá eperã omee weda eperã apai pik'a p'aneedait'ee.'

(Gn 2.24)

³² Mãgí jarada k'aurepa tachia ne-inaa wãarata k'awaadai, waide k'awada-e p'anadap'edaa. Mit'ee nãga bi. Cristo tachi ijãapataarã ome, imik'ĩra chi wẽra ome bik'a bi.

³³ Mapa waya jara k'inia bi parãmaa: Imik'ĩra chaa ichi wẽra k'inia iru baipia bi ichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a. Jõdee wẽra chaa ichi imik'ĩra waaweipia bi ichi poro waibiak'a.

6

Ñraa warrarã mãik'aapa ak'õreerã-it'ee

¹ Íra mia ñraait'ee warrarãmaa: Warrarã, parãpa Tachi Waibia k'inia iru p'anadairã, oopataati pãchi ak'õreerãpa jara p'anik'a. Mãga k'inia bi Tachi Ak'õrepa parãpa oodamerã.

² Iru ñraa p'ãdade jara bi:

‘Pichi ak’õre m̃aik’aapa pichi nawe k’inia iru bapariiji m̃aik’aapa ãra pedee ùripariiji.’ (Ex 20.12)

Tachi Ak’õrepa jarak’ãri warrarãpa m̃aga oodamerã, ichiaba jaraji sãga k’aripait’ee chi ma jaradak’a oopataarã.

³ M̃agaji:

‘Pãchi ak’õreerã pedee ùriruta pirã, pia p’anapataadait’ee m̃aik’aapa taarã nipapataadait’ee na p’ek’au eujãde.’ (Ex 20.12)

⁴ Ak’õreerã, pãchi warrarã k’ĩraupináati. Ma k’ãyaara pia ak’i p’anapatáati. M̃aga oo p’ani misa, ùraapatáati ne-inaa k’achia oonaadamerã. Ma awara jarateepatáati Tachi Waibiade ijãapataadamerã m̃aik’aapa oopataadamerã irua oopi bik’a.

Ûraa esclavoorã-it’ee m̃aik’aapa ãchi chipariirã-it’ee

(Col 3.22-25; Tit 2.9-10; 1 P 2.18-20)

⁵ Esclavoorã, oopataáati parã na p’ek’au eujãdepema chipariirãpa jara p’anik’a. Æra waaweeapatáati m̃aik’aapa k’ĩra jĩp’a mimiapatáati, Cristo-it’ee mimiak’ajidak’a.

⁶ Edaare esclavo k’ĩra jĩp’a mimiapari chiparipa ak’i bi misa aupai, ichi mimiayaa bida amerã. Mamĩda parãpa m̃aga oodaik’araa bi. Ma k’ãyaara auk’a k’ĩra jĩp’a mimiapataadaipia bi, chipariirãpa ak’ida-e p’ani pijida. M̃agá t’ãripa ichiaba oopataáati Tachi Ak’õrepa oopi bik’a, Cristo parã chipari jõmaarã k’ãyaara waibiara bairã.

7 Maperãpi parã mimiadai k'ãyaara chi mimia chipariirãpa parã pia ak'idamerã, t'ãriipa mimiadaipia bi Tachi Waibia-it'ee.

8 Mãga oodaipia bi k'awa p'anadairã chi mimia pia oo bïpa iru bait'ee jõma Tachi Ak'õrepa k'ïsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Esclavoorã, esclavo-eerã auk'a mãga iru p'anadait'ee ãchi mimia pia oopata pari.

9 Parã, chi esclavoorã chipariirã ichiaba pia p'anapatáati pãchi esclavoorã ome. Ijãti pedeenáati p'eradamerã. K'irãpapatáati parã it'ari chipari ichiaba iru p'ani. Mãgí Tachi Waibia Jesucristo. Iruata esclavo chipari pipiara ak'ik'aa chi esclavo k'ãyaara, ichideerã jõmaweda iru k'irapite auk'a p'anadairã.

Armadura Tachi Ak'õrepa teepari Cristode ijãapataarãmaa

10 Ipemaarã Cristo k'aurepa, ãrá mia parã ãraait'ee t'ãridepai choopataadamerã, araa p'anadairã Tachi Waibia ome. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, parã k'aripait'ee oodamerã irua k'inia bik'a.

11 Nãgá tachi k'aripait'ee. ãrapema soldaorãpa armadura jãpatak'a, Tachi Ak'õrepa armadura teeda jãpatáati, Netuara Poro Waibiapa parã k'ũranaamerã.

12 Tachi chõoda-e p'ani eperãarã jãp'aarã ome. Jãp'a chõo p'ani na p'ek'au eujãdepema-eerã ome; chi Netuara Poro Waibia eere p'anãrã ome. Mãgãrã jua ek'ari na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã jõmaweda p'ãriu pik'a bide p'anapata.

13 Maperã Tachi Ak'õrepa teeda armadura jõmaweda jĩpatáati. Mágá Netuara Poro Waibia eere p'anĩrã chedak'ãri parã k'achiade baaipidait'ee, parãpa mãga oopida-e pait'ee. Mapa Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo wãk'ãti wãti, mãgiĩrã p'oyaadait'ee ãchi cheruta chaa.

14 Mãga p'anadait'ee nãga oopatáati: soldaorãpa ne-inaa k'irride jĩpatak'a, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa wãarata jara pẽida k'awáati mãik'aapa ichita wãarata jarapatáati. Soldaorãpa camisa hierrodee ooda jĩpatak'a, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ichita oopatáati, netuara eere p'anĩrãpa maarepida parãmaa k'achia oonaadamerã.

15 Soldaorãpa chancla jĩpatak'a awara ãyaa wãdait'ee pak'ãri, mãga pik'a k'awáati jarateedait'ee Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'ãri, k'ãiwee p'anapata, netuara eere p'anĩrãpa nepĩrade baaipi cheruta pijida.

16 Soldaorãpa escudo atepatak'a, mãga pik'a waapiara Cristode ijãapatáati. Mágá jaut'i pik'a p'anadai Netuara Poro Waibiapa k'achia oopi k'inia bi parãmaa.

17 Soldaorãpa casco jĩpatak'a, mãga pik'a wãara ijãapatáati Tachi Ak'õrepa parã o k'achiadeepa k'aripa ataji. Ma awara soldaorãpa espada atepatak'a, Tachi Ak'õre Ûraa jara pẽida ichi Jaure k'ap'ia pari t'ãride atéeti.

18 Oodait'ee ma jõma et'ewa jarada, ichita it'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. It'aa iidi-patáati Tachi Ak'õrepa parã k'aripamerã ne-inaa jõmaade. K'ĩrak'aupai it'aa t'ĩda-ee p'anapataadai.

Ma k'ãyaara jõmaarã ijãapataarã pari it'aa t'ĩpatáati.

19 Ichiaba it'aa t'ĩpatáati mi pari, Tachi Ak'õrepa ichia jara k'iniata mĩmaa jarapimerã. Iidipatáati mia jõmaarãmaa waawee-ee k'awapimerã Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, ichi Warra pëik'ãri piumerã eperãarã pari.

20 Cristopa mi pëiji mãga jarateemerã. Ma jara-tee bi k'aurepata mi nama carcelde bi. Mamĩda it'aa t'ĩpatáati, mia at'ãri waawee-ee mãga jara-teemerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

Pablopa salude tee pëida na k'art'a p'ã aupa wãk'ãri

21 Mia na k'art'a pëiru tachi ãpema Cristo k'aurepa Tíquico ome. Mia iru k'inia iru bi, k'õp'ãyo pia perã. Irua mi ichita k'aripapari, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo k'inia bairã. Irua parãmaa nepirĩnait'ee mia k'ĩsia bi mãik'aapa mia oomaa bi, parãpa ma jõma k'awaadamerã.

22 Ma-it'ee mia iru pëiru, parãpa pia k'awaadamerã tai p'anapata mãik'aapa t'ãri o-ĩa p'aneedamerã irua jararu ũridak'ãri.

23 Íra mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã k'ãiwee p'anapimerã jõmaarã ijãapataarã ome mãik'aapa chik'inia p'anapimerã, Cristode ijãapata perã.

24 Ichiaba iidi bi arapa pia ak'i p'anadamerã jõmaarã t'ãriipa Tachi Waibia Jesucristo k'inia iru p'anapataarã.

Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441